

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 27.09.1977, sp. zn. 1 Cz 101/77, ECLI:CZ:NS:1977:1.CZ.101.1977.1

Číslo: 29/1979

Právní věta: Aj keď za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzateľ tohto dopravného prostriedku (§ 427 O. z.), nie je tým vylúčená zároveň zodpovednosť napr. vodiča motorového vozidla za škodu, ktorú spôsobil pri tej istej škodnej udalosti poškodenému porušením právnej povinnosti (§ 420 O. z.), pokiaľ nejde o prípad uvedený v ustanovení § 421 ods. 2 O. z. Poškodenému patrí odškodnenie za bolesti (§ 2 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb.) spôsobené aj rehabilitačnou starostlivosťou.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 27.09.1977

Spisová značka: 1 Cz 101/77

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Náhrada škody

Předpisy: 40/1964 Sb. § 420

§ 421

§ 427 32/1965 Sb. § 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29/1979 sb. rozh.

Aj keď za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzateľ tohto dopravného prostriedku (§ 427 O. z.), nie je tým vylúčená zároveň zodpovednosť napr. vodiča motorového vozidla za škodu, ktorú spôsobil pri tej istej škodnej udalosti poškodenému porušením právnej povinnosti (§ 420 O. z.), pokiaľ nejde o prípad uvedený v ustanovení § 421 ods. 2 O. z.

Poškodenému patrí odškodnenie za bolesti (§ 2 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb.) spôsobené aj rehabilitačnou starostlivosťou.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 27. 9. 1977, [1 Cz 101/77](#))

Žalobca sa domáhal, aby žalovaný A. M. ako prevádzateľ motorového vozidla a žalovaný B. M. ako vodič, ktorý dňa 27. 8. 1972 riadil motorové vozidlo patriace žalovanému A. M., boli zaviazaní

zaplatiť mu náhradu škody spôsobenej uvedeného dňa, keď bol zrazený motorovým vozidlom v obci K., utrpel zlomeninu ľavého predloktia a uplatňoval náhradu za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, náhradu za stratu na zárobku pri invalidite ako aj náhradu za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia; výšku náhrady vyčíslil sumou 15 308 Kčs. Žalobca poukazoval na to, že žalovaný B. M. bol v trestnom konaní súdom uznaný vinným trestným činom ublíženia na zdraví, ktorého sa dopustil voči žalobcovi.

Okresný súd v Prievidzi zaviazal žalovaného B. M. zaplatiť žalobcovi 9410 Kčs, trovy konania v sume 2310 Kčs a ďalej zaplatiť do pokladne súdy súdny poplatok 376 Kčs a preddavkové znalečné v sume 69,84 Kčs. Proti žalovanému A. M. žalobu zamietol. Súd prvého stupňa v dôvodoch rozsudku uvádzal, že žalovaný A. M. by ako prevádzateľ vozidla za škodu zodpovedal podľa ustanovenia § 427 O. z. Žalobca sa však už z protokolu o nehode mohol dozvedieť, že prevádzateľom motorového vozidla je tento žalovaný, a preto keď uplatnil nárok proti nemu až 25. 6. 1975, teda po jednoročnej premlčacej dobe, bolo treba žalobu proti nemu zamietnuť. Pokiaľ išlo o žalovaného A. M., ten za škodu zodpovedá podľa ustanovenia § 420 O. z. vzhľadom na výsledky vykonaného trestného konania. Právo žalobcu na náhradu za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti ako aj pri invalidite sa však premlčalo, lebo o škode sa dozvedel 31. 8. 1973, prípadne 3. 10. 1973, keď mu bol rozhodnutím Správy dôchodkov v Bratislave priznaný plný invalidný dôchodok; žalobu však podal až po uplynutí lehoty podľa ustanovenia § 106 ods. 1 O. z. Pokiaľ išlo o nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, dospel súd prvého stupňa vychádzajúc zo znaleckého posudku k záveru, že premlčacia doba ohľadne týchto nárokov začala žalobcovi plynúť až 5. 2. 1975, keď bola ukončená liečba.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaný A. M. a Slovenská štátna poisťovňa ako vedľajší účastník konania, ktorí zhodne namietali, že nie je daná zodpovednosť za škodu u žalovaného B. M., lebo nebol prevádzateľom motorového vozidla, a namietali aj premlčanie všetkých uplatnených nárokov. Odvolanie podal aj žalobca, ktorý poukazoval na to, že jeho nároky nie sú premlčané.

Krajský súd v Banskej Bystrici zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol v celom rozsahu. V dôvodoch svojho rozsudku uviedol, že za škodu žalobcovi zodpovedá jedine žalovaný A. M. ako prevádzateľ motorového vozidla v zmysle ustanovenia § 427 O. z., a preto nemožno zaviazat žalovaného B. M. na zaplatenie náhrady škody žalobcovi. Tak isto dospel k záveru, že žalobcovi začala plynúť premlčacia lehota na uplatnenie nárokov z ublíženia na zdraví, ktoré utrpel pri dopravnej nehode najneskoršie 3. 10. 1973, a ak žalobca uplatnil nárok proti žalovanému v druhom rade až 25. 6. 1975, stalo sa tak až po uplynutí premlčacej lehoty.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedeným rozsudkom odvolacieho súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Z toho, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky zodpovedá jeho prevádzateľ, ktorým bol v danom prípade žalovaný A. M., nemožno vyvodit záver, že je tým vylúčená zodpovednosť žalovaného B. M. ako občana, ktorý spôsobil škodu žalobcovi svojim zavineným protiprávnym konaním. U tohto žalovaného sú splnené všetky predpoklady zodpovednosti podľa ustanovenia § 420 O. z., t. j. protiprávny úkon, škoda, príčinná súvislosť medzi nimi a zavinenie. Zodpovednosť tohto žalovaného je daná zavinením, kým zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla je daná bez ohľadu na jeho zavinenie. Za škodu spôsobenú žalobcovi v danom prípade teda zodpovedajú obaja žalovaní a žalobca mohol svoje právo na náhradu škody uplatniť proti ktorémukol'vek z nich.

Odvolací súd vychádzajúc v prejednávanej veci z nesprávneho právneho záveru sa nezaoberal ani otázkou premlčania jednotlivých zložiek náhrady škody voči žalovanému B. M., najmä či žalobca už v

trestnom konaní proti nemu uplatnil nárok na náhradu škody, či a kedy sa dozvedel o tom, že o jeho nároku v tomto konaní bolo rozhodnuté a s akým výsledkom. Nezistoval, či rozhodnutia súdov v trestnom konaní boli žalobcovi doručené, ani či žalobca v začatom konaní riadne pokračoval (§ 112 O. z.) a či nie.

Nemožno súhlasiť ani so záverom, ktorý zaujal odvolací súd pri posúdení otázky premlčania nárokov žalobcu na náhradu za bolestné a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo vzťahu k žalovanému A. M.

Bolestné sa poskytuje podľa ustanovenia § 2 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 v znení vyhlášky č. 84/1967 Zb. za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstránením jeho následkov. Ide teda tak o bolesť, ktorú poškodený cíti pri samom úraze, ako aj pri liečení a po ňom. Liečením sa však nerozumie iba doba, počas ktorej lekár poskytuje ošetrovanie, ale aj doba medzi jednotlivými ošetrovaniami, teda vlastne doba od začiatku do skončenia liečenia. Napokon ide aj o bolesť, ktorú trpí poškodený napr. pri rehabilitačnej starostlivosti. Až keď sa celý liečebný proces skončí, sú známe všetky okolnosti smerodajné pre stanovenie bolestného a preto až vtedy začína plynúť premlčacia lehota, pokiaľ ide o právo na túto časť náhrady škody.

V tejto súvislosti mali súdy obidvoch stupňov zisťovať ešte ďalšiu nie menej závažnú okolnosť, ktorá mohla mať vplyv na posúdenie otázky, či nárok žalobcu na odškodnenie za bolesť je premlčaný a či nie, prípadne v akom rozsahu. Z výsledkov doteraz vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca bol po predchádzajúcej liečbe na chirurgickom oddelení nemocnice v B. hospitalizovaný a liečený na ortopedicko-traumatologickej klinike nemocnice v M., kde sa podrobil v januári 1974 operácii predkolenia, ktorá mala príčinu v poškodení na zdraví spôsobenom žalobcovi 27. 8. 1972. Znalec vo svojom posudku uviedol, že žalobca bol hospitalizovaný naposledy v apríli 1974, potom bol ambulantne liečený až do januára 1975 a až po tejto liečbe mohlo sa vykonať ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Znalec však neosvetlil, či sa operácia predkolenia žalobcu nevykonala po skončení predchádzajúceho liečenia a či za túto ďalšiu operáciu nepatrilo žalobcovi už nové odškodnenie za bolesť, ako to vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. a z bodu 9/I Zásad hodnotenia bolestného uvedených v prílohe k citovanej vyhláške.

Povinnosťou súdu bolo preto zisťovať, trebárs za pomoci znalca, kedy vlastne došlo ku skončeniu liečenia základného poškodenia žalobcu, či druhá operácia tvorila prirodzený článok celkového liečebného procesu a či ju treba hodnotiť osobitne. Len na základe takto vykonaného dokazovania bolo možno zodpovedne posúdiť, či žalobca uplatnil včas náhradu za bolestné na súde a či sa jeho nárok premlčal.

Pokiaľ ide o odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, tento nárok sa v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľné nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho zdravotných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. I v tomto prípade súd len za pomoci znalca mohol zistiť, kedy u žalobcu nastal stav, z ktorého mohol usúdiť, aká ujma sa mu následkom úrazu stala na jeho telesnej integrite.

Ak mal odvolací súd pochybnosti o správnosti a dôvodnosti znaleckého posudku v tejto veci, a to v otázke, či bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia sa dalo u žalobcu určiť až po liečení v januári 1975, mal odstrániť tieto pochybnosti opätovným výsluchom znalca na zdôvodnenie a vysvetlenie zaujatého stanoviska, prípadne kontrolným znaleckým posudkom iného znalca.

Odvolací súd svojím postupom v konaní a svojím rozsudkom teda porušil zákon v ustanoveniach § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 153 ods. 1 a § 220 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 106, § 420 a § 444 O. z. a § 2 ods. 1 i § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení vyhlášky č. 84/1967 Zb.